

ILUSTRIRANI

LETNA NAROČNINA ILUSTR. GLASNIKA
KRON 8.-, ZA DIJAKE KRON 6.-; POSA-
MEZNE ŠTEVILKE 20 VINARJEV :: LETNA
NAROČNINA ZA NEMČIJO KRON 10.-, ZA
DRUGE DRŽAVE IN AMERIKO KRON 13.-

GLASNIK

SLIKE IN DOPISI SE POŠILJAJO NA URED-
NIŠTVO ILUSTRIRANEGA GLASNIKA, KATO-
LIŠKA TISKARNA. :: NAROČNINA, REKLA-
MACIJE IN INSERATI NA UPRAVNIŠTVO
LISTA, KATOLIŠKA TISKARNA V LJUBLJANI

LETNIK 2. * 16. SEPTEMBRA 1915 - IZHAJA VSAK ČETRTEK * ŠTEV. 3.

„Radecki pa na konj' sedi
In roženkranc v rokáh drži . . .“

Original razglednice
V. skupine „Vojske v slikah“.

☞ Slovenci! Poslužujte se pri vsaki priliki razglednic »Vojska v slikah«. ☜

Bitka pri Waterloo-u.

Spisal A. L. Kielland, poslovenila Berta Vitek.

(Dalje.)

Ivan je bil takoj pri roki in našel kol, ki ga je porinil na tej važi, tako važi točki v zemljo.

»Izvrstno!« je vzkliknil kapitan, ki je razumel, da je našel pozornega poslušalca z veliko domisljijo. »Od te strani moramo pričakovati Pruse.«

Ivan je zapazil, da je kapitan pobral kamen in ga s skrivnostnim obrazom položil v travo.

»In pri Houguemontu,« je nadaljeval stari, »se je bitka pričela. Napadel je Jérôme. Zavzel je gozd, a grad so branile najboljše Wellingtonove čete.«

Medtem je Napoleon — stoji pri Belle-Alliance — ravno hotel dati povelje maršalu Neyu, naj napade Wellingtonovo središče, ko je zasledil množico čet, ki so se bližale od vzhoda — za klopjo — tam pod drevesom.«

Ivan se je ozrl in začel postajati nemiren: ali naj pride že Blücher?

»Blü — Blü —« je začel polglasno.

»Bil je Bülow,« je v njegovo veliko srečo dejal kapitan. »Bülow, ki se je bližal s 30.000 Prusov. Napoleon je v naglici izdal nove odredbe, da bi zadržal novega sovražnika, ker ni dvomil, da Grouchy zasleduje Pruse.«

Cesar je bil prejšnji dan določil, naj Grouchy s celim desnim krilom odkoraka proti Bülowu in Blücherju; toda Grouchy — da, saj veste to že iz zgodovine — je prenehal kapitan.

Ivan je pomirjevalno prikimal z glavo.

»Ney je začel napadati s svojo navadno neustrašnostjo. Toda angleška konjica se je zapodila v Francoze, pretrgala njih bojno črto, jih vrgla nazaj ter uplenila dva orla in več topov.«

Milhaud je hitel s svojimi kirasirji na pomoč in sam cesar, ki je dobro uvidel

nevarnost, je spodbodel konja in zdirjal od Belle-Alliance navzdol.«

Kapitan je tekkel, skakal kakor konj v galopu in kazal, kako je cesar jezdil čez drn in strn, uredil Neyeve vojake in jih navdušil k novemu napadu.

Mogoče, da je v Ivanu tičalo nekoliko pesnika, morda je bilo kapitanovo pripovedovanje res tako živo, ali pa — da, to je gotovo bilo —, ker je ljubil kapitanovo hčer — dovolj, Ivan je bil tako ves zatopljen v položaj, da ni več videl čudovitega kapitana, ki je skakal pred njim; — uzrl je skozi smodnikov dim samega cesarja na belem konju, kakor ga vidimo na bakrorezih. Drvel je čez jarke in plotove, čez njive in vrtove, da mu je spremstvo iztežka sledilo. Miren in hladen je sedel v sedlu, s polodprtih sivim jopičem, v belih hlačah in z majhnim klobukom. Njegov obraz ni izražal ne trudnosti ne napetosti; gladek in bled kakor marmor je vtisnil postavi v preprosti uniformi na belem konju nekaj pošastnega.

In tako je dirjala mala, krvželjna prikazen, ki je v treh dneh bil tri bitke. Vse se mu je umikalo: bežeči kmetje, čete, ki so prodirale, da, celo ranjenci in umirajoči so se stiskali ob kraju ter strmeli za njim v občudovanju in strahu — ko je divjal mimo kakor mrzel blisk.

Toliko, da se je prikazal, in med vojaki je zavladal red; neutrudni, neomažujoči Ney se je iznova zavihtel v sedlo in vnovič napadel.

In takrat je vrgel Angleže nazaj in se ustavil na selišču La Haie-Sante.

Napoleon je stal spet pri Belle-Alliance.

Odbiti napad alpincev na prelaz Kreuzberg.

Spravljanje naših težkih topov na alpske strmine.

»Zdaj torej pride Bülow od vzhoda — tu izpod klopi. Polpetih (bitka se je pričela ob eni) poizkuša Wellington prepoditi Neya. Toda ta je spoznal, da je vse odvisno, če se polasti ozemlja pred gozdom — tu na pesku pred travo.« — Kapitan je vrgel rokavico na označeno mesto. »Zato pokliče Ney na pomoč rezervno brigado z Milhaudovimi kirasirji in se vrže na sovražnika. Kmalu je bilo njegovo moštvo na višinah in okoli cesarja so že vpili: »victoire!« (Zmaga!)»

»Eno uro prepozno,« je dejal Napoleon.

Ko je pa videl, da maršal Ney vsled sovražnega ognja zelo trpi v novi postojanki, je sklenil hiteti mu na pomoč in istočasno uničiti Wellingtona. V to svrho je izvolil slavne Kellermanove dragonce in težko gardno kavalerijo. Zdaj pride eden glavnih trenutkov bitke; Vi morate na bojišče!

Ivan se je takoj dvignil s klopi in se postavil, kamor mu je velel kapitan.

»Zdaj ste vi Wellington!« Ivan se je zravnal. »Vi stojite na planjavi — tu! — z najštevilnejšim delom angleške infanterije. Tu napada vsa francoska kavalerija v strahovitem diru. Milhaud se je združil s Kellermanom. Ni drugega kakor nepregledna množica konj, oklepov, perjanic in svetlikajočih se sabelj. Obdajte se s karéjem!«

Nemško brodovje pred Riškim zalivom.

hode jim dajejo v zmago zaupajoči pogum, ki je napravil njihove armade nepremagljive. Bijejo se za zmago, za čast, za francoskega orla in za majhnega, hladnega moža, o katerem so vedeli, da stoji zadaj na višini, da vse vidi in ničesar ne pozabi, čigar oko sledi vsakemu posameznemu človeku.

A danes stoje pred sovražnikom, ki se ne odpravi z moko cunjo. Stojte, kjer stojte, ti Angleži, in če jih potisnejo za korak nazaj, ga v prihodnjem hipu že spet zavzamejo. Nimajo ne orla, ne cesarja; če se bijejo, ne mislijo na vojne časti ne na masčevanje, a mislijo na svoj dom. Ne videti več domovine, je najtežja misel, — toda ne, še nekaj hujšega je: s sramoto se vrniti. In ko pomislijo, da bi jim ponosna mornarica odrekla časten pozdrav, da bi njih stara domovina zatajila svoje sinove — tedaj primejo še krčeviteje za puško, pozabljajo na kri in rane: mirno, resno, s stisnjenimi ustmi drže svoje postojanke in umirajo kakor možje.

(Dalje.)

Nemški zrakoplovi nad Londonom.

Ivan je za hip obstal v zadregi; slednjič je razumel, kaj kapitan misli: hitro je narisal okoli sebe v pesek četverkot.

»Prav!« je vpil kapitan, obraz mu je žarel veselja. »Zdaj sekajo vanj Francozi; vrste se pretrgajo, a se spet strnejo. Wellington se mora vsak hip obdati z novim karéjem.

Francoski konjiki se bijejo ko levi: ponosni spomini na cesarjeve vojne po-

Solnce je padalo na zapad. Vrhovi gora so se blesteli. Ljudje so večerjali. Vse se je podajalo k počitku, povsod je legal svečan mir.

Le jaz sem moral še v vojašnico, da si ogledam nove rekrute. Stali so na dvorišču v civilni obleki, stisnjeni v kopico, nekateri poparjeni, drugi strmo v pozoru, kot bi hoteli imponirati prvi trenutek. Pogledali so me vsi z dolgim, radovednim po-

stopil k temu. Narednik mi je dejal s smehom, da so se mu tresla široka lica: »Pred tem ne bo bežal sovražnik.«

Opazoval sem revni obraz rekrutov, ki se je spačil v obupen izraz. Zabit je bil, to je bilo jasno, toda videl sem takoj, da je to eden izmed tistih ljudi, ki si ne znajo pomagati, in to me je ganilo, posebno, ko sem videl, da se je, ločen od drugih, čutil čudno zapuščenega in obupanega.

Kresalo duhov.

Roman iz irskega življenja. Angleški napisal P. A. Sheehan. — Prevel Davorin Ciuha.

(Dalje.)

Zelo natančni in nazorni so bili tudi opisi, s katerimi je Darby pripovedoval o življenju in navadah visoke gospode. In kakšno je bilo njeno začudenje, ko je slišala, kako zamotana reč je življenje izobraženih ljudi. Kako je človeku mogoče pri enem kosilu pojesti osem do deset jedi: juho, ribe, pečenko, sadje, slaščice, sir itd. ne da bi počil, kakor se je izražala, ji je bilo povsem nerazumljivo.

»Kam stlačijo vse?« je večkrat vprašala. »In zakaj so tako suhi in bleđi, če vendar jedo in pijo vsak dan najboljše?«

A ko ji je Darby celo razložil, da je

imel gospod dvoje vrst mesa pri kosilu, je bila stara žena, ki je videla meso samo dvakrat na leto, o Veliki noči in o Božiču, kar presenečena. In takrat, ko je slišala o obedu à la Russe, ni prav nič več dvomila, da je svet znorel.

V zgornjem, nepremišljenem razpoloženju ji je Darby nekoč pripovedoval tudi, kako so fine dame opravljene pri pojedinah. Opisal je njih obleko precej natančno; po dolgem obotavljanju in mnogih pomislekih se je bil namreč odločil, da jo je bolj pozorno opazoval. Temna rdečica je polila njegov že prej rdeči obraz in rdeči tilnik. Dobra starka, ki si je po orientalski navadi večkrat zavila glavo in prsi, ni takoj razumela, kaj misli. Ko se je dobrihtala, je bila čisto jezna.

»Vun, lažniva goba ti!« je zarjula, zagrabila meh in začela bití nesrečnega poročevalca po hrbtu. »Kaj pa misliš? Take reči pod poštno streho! Kdo te je naučil izmišljevati si take flavze. Najbrž konjski hlapci. Pojdi in izperi si v potoku svoj umazani gobec, ali pa ne boš sedel v moji hiši k mizi, to ti rečem.«

»Jaz, jaz nisem pri tem nič hudega mislil. Povedal sem, kar sem sam videl na lastne oči!«

»Nič nisi videl, ti ušivec! Ne laži takih grdobij! Lažnivec, v hotelu si poslušal, ko so govorili o stvarih, ki jih noben dostojen kristjan ne imenuje. Ti hočeš zdaj dokazati svoji stari materi, da si sam videl.«

»Moja čast, da sem jaz videl. In še več, videl sem tudi zlate zapestnice na njih nagih rokah.«

»Dovolj za zdaj! Dovolj za zdaj! O teh izmišljotinah ne besede več! Pripoveduj jih, kjer jih radi poslušajo! Kdaj si bil zadnjič pri spovedi?«

»Prvo nedeljo v maju. Jaz nisem še nobene izpustil.«

»Ali si opravil pokoro?«

»Moj Bog, seveda, celo dvakrat, ker sem mislil, da sem napravil pogrešek,« je zaupljivo dejal Darby.

»Potem pojdeš spet prihodnjo nedeljo in poveš, kakšne grde besede si govoril. Če te v nedeljo zjutraj ne uzrem pri obhajilu, mi več ne smeš pod streho. To je kakor pribito!«

»Obdržimo ga,« sem dejal. Proti možu pa: »Zakaj niste oblekli jopiča, saj je hladno?«

»Ga nimam,« je odgovoril ta v čudnem narečju in se pri tem posmejal.

Narednik mi je pojasnjeval: »On je namreč iz popolnoma zapuščene vasice. Bil je kravji pastir pri nekem kmetu in jopiča sploh ni nikdar imel.«

Novinci so pogledali radovedno nanj, z nasmehom, šepetali so. Bilo jim je nerazumljivo in čudno, da mož ni imel nikdar jopiča. Strnili so se okrog njega in ga opazovali od vseh strani.

»Pazite,« sem dejal, »da moža ne bodo dražili ali zasramovali.« — »Kaj imate pa v culi?« sem se obrnil na moža.

Njegov topi obraz je v tem trenutku zablestel in odvezal je iz rute harmoniko in mi jo je pomolil. Zopet je šel šepet med novinci. »To je pa imenitno!« sem dejal, da bi ga ne žalil, pa me je najbrž napak razumel, kajti začel je igrati. Nagnil je glavo v stran in njegov grdi obraz je bil popolnoma miren, zatopljen... Še nikdar nisem slišal igrati harmoniko tako lepo. Slišal sem ga še mnogokdaj igrati. Zvečer, v nedeljskih popoldnevih, ob vseh prostil urah je igral Blazij svoj harmoniko.

Bil je najslabši vojak v svoji kompaniji. Šestkrat je napravil vsako stvar napak, da je pravo zadel, rabil je mnogo potrpežljivosti in tudi v uni-

Razdejana poljska koč.

formi ni izgledal bolje. Vedno upognjene postave, grd, neumen obraz, bil je predmet zasramovanja. Pa ni se brigal, ker je vedel, da umolknejo najhujši zasramovalci, če prime za harmoniko.

Ko je nastala vojna in je Blazij pozneje kot drugi spoznal, za kaj gre, je skrivaj zavil harmoniko, ljo nesel iz kasarne in

nam jo šele na bojnem polju zopet pokazal.

Spočetka smo mislili, da smo na vajah. Ko pa nas je pozdravil od meje prvi govor sovražnih pušk, smo videli, da je resno. Ko je letela čez nas prva granata, sem videl Blazijev obraz poleg sebe. Pogledal je začuden na mejo.

»Ali se ne bojite?« sem ga vprašal.

Potresel je glavo in dejal: »Nič ne de. Če le rok ne izgubim, da bom mogel igrati harmoniko.« — In zvečer je igral zopet, lepše kot kdaj prej.

Nato so prišli težki dnevi. Noč in dan smo ležali v strelskih jarkih. Neprestano so pele puške in grmeli topovi. Naša kompanija še ni imela izgub. Razpoloženje je bilo veselo, dnevi jasni in krasni.

Nekega solnčnega popoldne smo zapazili, da nasprotna artiljerija vedno bolje strelja na nas. In naenkrat so nas zadeli. Ne morem popisati trenutka. Zapustila nas je skoraj zavest po tem strahovitem udarcu. Granata je bila zadela naš strelski jarek.

Ko sem odprl oči, sem videl blede, potrte obraze in v očeh vseh grozo. — Nekoga sem videl ležati na tleh. Bil je Blazij.

Šel sem k njemu in se sklonil. Neumen, obupan nasmeh mu je igral na bledem obrazu. Zagledal sem, da mu manjka leva roka. Vročina je šla skozi mene in bojeval sem se, da sam ne omedlim! — Vojak — sani-

Slovesna prisega v častnike povišanih kadetov Terezijanske akademije v Dunajskem Novem mestu.

Iz tega nam je jasno, da se je razpoloženje matere Leary zelo izpreminjalo in Darby si ni vedel pomagati, »če jo je držalo,« kakor je dejal.

Kadar je bil Darby vesel in se je obnašal kakor fin gospod, se je mati Leary zelo veselila in je bila ponosna na svojega sina. Če je, na primer, lačen kot volk v ponosni razigranosti planil skozi vrata in afektirano vprašal: »Mati, kaj pa bo danes za pojedino?« je stara mati odgovorila:

»Vse, vse, Vaša milost! In to vse v izobilju.«

»Ali bo pečenka?«

»Seveda, seveda, Vaša milost!«

»In seveda tudi potica z rozinami?«

»Naravno, naravno. Ali bi Vaša milost pozelela še kaj drugega?«

»Dajte, da vidim! Ne, hvala lepa, dovolj je.«

In Darby je z največjim gladom sedel k svojemu krompirju. Mati se je zatopila v svoje misli.

»Glej, kdo ve? Saj se dogajajo še bolj čudovite reči. Treba samo pogledati sina

gospe Mulcahy, ki sem ga pred leti poznala še kot bosega paglavca. Zdaj ga je treba videti, ko je prišel iz Amerike. Celo gospod se ne more primerjati z njim. In mogoče, kdo ve, mogoče ostane oko katere mladih dam na mojem sinu, vitek je ko jelka in hiter ko srna. Ali ni hčerka starega kapitana Curtis ubežala s kočijazem? Ne da bi — Bog varuj! — kaj takega želela! Njegova duša je prvo in najbolj važno. Toda če bi šlo vse prav in bi prejela blagoslov od duhovnika —«

Približno tako se je razmahnila domišljija matere ter zidala gradove v oblake, medtem ko je Darby poln svetega ognja mlaskal močnati krompir in iz lesene latvice v globokih oddihih posneto mleko.

Parkrat ga je vendar zasačila, ko se je delal »velikega gospoda«, in postala je huda. Nekoč je prišla v kuhinjo. Sedel je s prekrizanimi nogama na slamnatem stolu, se gugal na njem, da bi se skoraj prekucnil, in pri tem je udobno kadil cigareto iz raskavega papirja ali slame. Udarila ga je z mehom po hrbtu in ga zapodila na dvorišče.

In medtem ko je skrbela za red v svoji hiši in držala Darbyja v ojnica, se ni nikoli naveličala, poslušati ga o gospodu. Kaj je gospod delal, kaj govoril, kako se je oblačil, kaj je jedel, njegove krepke lepe kletvice, če je bil jezen, njegova dobrodušna dejanja v veselem razpoloženju: vse to je bila neizčrppljiva snov za razgovor v koči v kerryjskih gorah. V teh mračnih decembrskih dneh, ko se je modrosivo nebo sklanjalo na mater zemljo in jo odevalo s svojim težkim plaščem, in gospod Maxwell zapuščen in vijoč se v bolečinah ležal v hiši Owena Mc Auliffeja, sta vdova in njen sin mnogokaj ugibala o njegovih razmerah in opravkih ter izrekla mnogo želj in nad, da bi kmalu minila zima, da bi se kmalu zablesteli zvončki pod trnjem in praprotjo.

»To ne bo trajalo dolgo«, je ponavadi dejala gospa Darby. »Dnevi bodo kmalu daljši in potem imamo kmalu Veliko noč. In potem je še samo en skok, in kar naenkrat bo Škot spet tu in te poiskal.«

»Prav imaš, mati!« je odvrnil Darby. »In če tudi gospod takrat ne pride, se

tejec mu je slalil jopič: »Ko bi ga mogli le prenesti tja za skale.«

Tu je zbral Blazij vse moči, se je dvignil in opiraje se na sanitejca je šel opotekaje v ozadje.

Naenkrat je postal.

»Moja roka,« — je dejal otroško žalostno. Tu je videl, da oči cele kompanije zrejo nanj, videl iznenadenje, grozo v očeh.

Zabliskalo se je v njegovih očeh in se je zasmeljal, kot nikdar preje. »Nič ne de,« je dejal in pogledal po obrazih. »Če ne bom mogel igrati, pa — plesal bom lahko.«

Zažvižgal je par glasov, trepetajočih, negotovih taktov in napravil nekaj opotekajočih plesnih kretenj.

Padel je po dolgem na tla. Sanitejec ga ni več mogel držati ...

V popravek k zadnji številki!

Pri podlaganju klišeev je strojnik pomotoma premenjal slike:

Makso Pustavrh,
Bootmansmaat na pod-
morskem čolnu »U 12«.

Alfonz Palk,
padel na sev. bojišču.

poslavljal ob času mobilizacije in se potem boril junaško celih deset mesecev v Galiciji; bil odlikovan s srebrno svetinjo, a ni mu bilo dano, da bi bil še enkrat videl svoje drage, — smrtnozadet je padel 15. junija.

Bil je kmečki sin, dober igralec na domačem odru, vesel lovec, bil priden in

priljubljen povsod. Bridko obžalujejo njegovo izgubo starši in sestre in vsi, ki so ga poznali. Bog tolaži žalujoče. Ti pa, predragi Peter, spavaj mirno v zemlji gališki do dneva, da se vidimo nad zvezdami!

† Ignacij Černilc,

rojen leta 1885. na Jezerskem, služil od februarja do junija pri domobrancih v Celovcu, kjer se je hudo prehladil, vsled tega bil oproščen vojaške službe, a zdravje se mu ni vrnilo več in umrl je doma 20. avgusta v najlepši moški dobi.

Po poklicu je bil krojač, marljiv in priazen, bil tajnik podružnice Slovenske Straže, izvrsten, navdušen igralec pri domačih predstavah. Žalujejo za njim vsi vaščani, plakajo ob prezgodnjem njegovem grobu stariši in sestre; dva brata pa se borita še za dom, cesarja. Mir Tvoji blagi duši!

»Ena se Tebi je želja spolnila,
Da v zemlji domači Ti truplo leži.«

† Jakob Smolej.

Na zasneženih Karpatih, v hudih bojih borečega se za svojo domovino, je dohitela smrt vrlega mladeniča Jakoba Smoleja.

† Peter Karničar,

rojen leta 1888, na Jezerskem, služil pri lovskem bataljonu št. 8. Žalosten se je

Peter Karničar,
padel v Galiciji.

Ignacij Černilc,
umrl na Jezerskem.

Jakob Smolej,
padel v Karpatih.

Anton Debeljak,
padel ob Dnjestru.

Štefan Kröpil,
padel na ital. bojišču.

Janez Lavtežar,
umrl v Lvovu.

Andrej Svetec,
umrl v rusk. ujetništvu.

Franc Bremec,
padel ob Dnjestru.

Janez Hrovat,
umrl v Rudolfovem.

Janez Rahtel,
umrl v Kolinu.

Janez Kovač,
padel na južn. bojišču.

Ivan Mencej,
padel v Galiciji.

vendar najdejo v hotelu drugi gospodje. Upam, da ne pride rdeči lopov, ali pa mu bom poskrbel za temeljito kopelj.«

»Nehaj s svojimi zaklinjanji; nič dobrega ni z njimi. Vedno je bolje, če se govori samo dobro o svojem bližnjiku. In stene imajo ušesa.«

»Gospod bi ne bil tega naredil. Kratko malo, on je fin mož. Noben živ človek ne ve, odkod je rdeček prišel. Tudi sem slišal, da je gospodu prevzel nevesto.«

»Potem pa je morala imeti čisto poseben okus, da je zapustila gospoda in se vrгла za takim človekom. Kaj pač zdaj gospod dela?«

»Oh, zabava se. Jej, kakšno drugo delo imajo ti ljudje kakor samo zabavo? Vstanejo, ko mi ležemo, in gredo spat, ko mi vstanemo. Vse narobe. Pri moji veri, da bi se jaz prav nič ne čudil, če se gospod zdaj zabava kje v Zahodni Indiji, ali na katerem drugem daljnem kraju. Mogoče se vozi v Dublinu v svojem vozu z lord-lajtnantom.«

»Česa ne praviš! V resnici mora biti velik gospod. Toda kjerkoli je, naj ga Go-

spod Bog varuje! Če bi njega ne bilo, bi ne imela midva nove strehe. Kaj misliš, ali ti ne odtegne od plače?«

»Gospod pa odtegniti od plače? — O, ne! Zanj ni pet funtov nič več kakor za Vas perišče moke.«

»Krasno mora biti, če je človek bogat, srečen in zadovoljen. Jaz mislim, da bomo svoj del prejeli na drugem svetu, ker nimamo mnogo na tem.«

Povsem drugače, a ne z manjšim zanimanjem, je mislil na gospoda Maxwella major. Njegove misli so se mnogokrat mudile pri njem, četudi je tisočkrat preklel njegovo neumnost, ga tisočkrat poslal k vragu radi njegovih pustolovskih idej in ga smatral za izobčenca, ker je zapustil svoj stan in prekršil najvišje njegove postave.

»To besedičenje o enakosti in pravičnosti, je pogostoma dejal sam pri sebi, »je čista budalost, sam socializem. Vsled neznanega figovstva in odnehanja naše vlade so barikade in giljotine prav blizu. Toda mi smo sami krivi — prav sami krivi! Bog v nebesih! Kdo bi si kdaj mislil,

da bo mogoče kaj takega doživeti! Eden iz našega stanu se tako spozabi! Upam, da bo ta človek, če se iz rok teh lopovov sploh vrne živ, da bo izgnan iz vsakega dublinskega kluba. Kaj bodo ti lopovi drugčega mislili, kakor da smo strahopetci! In potem je vsega konec! Pri Bogu, prav nič jim ne bo, prižgati grmade in nas vse speči.«

Sicer je bil major tudi mileje razpoložen. Potem je moral misliti na Boba, na sina svojega starega prijatelja, na Boba, na najboljšega športnika; na Boba, vzor poštenega in odkritega srca, ki mu je bila tuja lastnina ravno tako sveta ko lastno življenje, na Boba, ki je pozval figovca Ellis, in nazadnjaški, strahopetni rod hotel spet naučiti dvobojevanja; na Boba, ki bi bil moral njegovo Mabel peljati k oltarju in njemu postati sin in opora v otožnih urah zadnjih dni. Včasih ga je presenetil njegov sluga Freeman, ko je žalosten govoril sam s seboj ali — ljubi bralec, nikar ne dvomi, zakaj človeška narava je povsod enaka — si brisal na skrivaj, skrit za »Times«, oči. Bojazen in skrb, ki nista

Služil je pri 20. lovskem bataljonu. Dne 19. decembra 1914 je bil zadet v glavo. Rojen je bil 20. junija 1892 na Koroški Beli. Bil je član »Orla« in gasilnega društva.

Naj mu bo Bog plačnik za vrlo izpolnjeno dolžnost, ki jo je izvrševal v brambi svoje domovine!

† Anton Debeljak.

Loški potok je dal domovini že mnogo junakov. Ob Dnjestru je padel dne 24. junija Anton Debeljak iz Malega Loga št. 13. Vzglede mladeniču želimo večnega pokoja v tuji zemlji!

† Štefan Kröpl.

V dno duše nas je zbolelo, ko smo dobili žalostno poročilo z bojišča, da je padel 15. avgusta 1915, smrtno zadet od sovražne granate, naš nad vse ljubljeni sin in brat desetenik Štefan Kröpl, rojen 24. marca 1893. 11 mesecev se je boril na severnem bojišču in zdaj, ko je bil poslan na verolomnega Italijana, mu je bila pretrgana nit življenja. Počivaj mirno, dragi Štefan, naj Ti bo lahka zemlja Tirolska! Na svidenje nad zvezdami! — kličemo Ti žalujoči ostali: stariši, bratec in sestrice.

† Janez Lavtežar,

rojen 15. avgusta 1892 v Ratečah pri Beli peči, ranjen blizu Lvova 27. avgusta

1914, umrl v Lvovu 10. februarja 1915, je bil poklican v vojno ož prvi mobilizaciji. Bil je vzor mladeničev, nada staršev, miren, prijazen fant, vnet ud izobraževalnega društva in izvrsten govornik. Počivaj dragi, Janez, mirno v tuji zemlji in pričakuj nas nad zvezdami! Vi, dragi stariši, pa bodite potolaženi, kajti vsaka kaplja krvi kaže zvestobo in junaštvo Slovenca do Boga in do presvetlega vladarja. Iz vsake kaplje krvi vzraste nova cvetka junaštva!

† Andrej Svetec,

poddesetenik 7. lovskega bataljona, je bil doma v Podgorju pri Kamniku iz vzorne Sveščev družine. Star 33 let, je šel začetkom vojske nad Ruse v Galicijo, kjer je bil ranjen 8. septembra l. l. v bitki pri Grodeku. Kljub temnim slutnjam, ki so se mu nehote vrivale, se je poln zaupanja v Boga in poln veselega poguma zopet vračal na gališko bojišče začetkom decembra l. l. Toda komaj je prišel na bojno polje, že je bil zajet od Rusov, ki so ga prepeljali v Skobelev v Turkestanu. Odtod je poslal 28. januarja svojim domačim poročilo, da je zdrav, in zadnji pozdrav. Zakaj kmalu nato je obolel na legarju in umrl. Bil je pokopan 5. marca — nenadomestljiva izguba domači hiši. Bil je vzoren ter vsem priljubljen mladenič in član Marijine družbe. Naj mu bo lahka zemlja v daljni Aziji!

† Kadet Franc Bremec.

Zopet je zavihrala vojna vihra ter pretrgala nit mlademu življenju, ki je obetalo toliko dobrega za človeško družbo, posebnost za naš mali slovenski narod, kateremu je ta svetovna vojna usekala toliko nezaceljivih ran. V vročem boju ob desnem bregu Dnjestra je padel kadet domačega domobransk. 27. pešpolka, Bremec Franc, sin znane ljubljanske družine. Hud udarec za starše, katerih nada in ponos je bil, neizbrisna izguba za sestro, s katero ga je vezala prava bratovska ljubezen, in za njegove prijatelje in znanke, ki so ga vsi cenili radi njegove značajnosti, resnosti in njegove izredne družabnosti. Znan je bil kot pevec, znan kot telovadec in športnik v ljubljanskih društvih. Komaj, ko je dokončal študije na ljubljanski realki, ga je poklicala vojna tromba v vojaško službovanje. Kot enoletni prostovoljec je obiskoval oficirsko šolo v Judenburgu in Slov. Bistrici, kjer se je z vso vnemo poprijel vojaških študij, tako da si je pridobil eno prvih mest med svojimi tovariši. Potem se je praktično vežbal pri svojem polku pet mesecev, dokler ni koncem maja odrinil na bojišče. Iz številnih njegovih pisem na starše je odsevala neka tiha potrpežljivost vzlic težavam, ki mu jih je prinašalo življenje na bojišču.

Neustrašen pred sovražnikom, razumen

Med počitkom. (Poslal poročnik Rado Sveté.)

izostali ob pogledu na bodočnost Mabeli, sta še bolj poostrila v njem boj občutkov ljubezni in jeze. Ne samo mali slučaj, ki smo ga omenili v enem prejšnjih poglavij, temveč tudi marsikatera druga malenkost — pogledi, besede in kretnje, iz katerih se spozna značaj — je majorja vznemirjalo. Predvsem pa tajni občutek zoprnosti, naravna in instinktivna sovražnost napram gospodu Outramu, ki si je ni mogel razložiti. Trudil se je, da bi ta občutek udušil, a kljub vsemu trudu je vendar ostal. Včasih je celo govoril o tem s slugo Freemanom, dasiravno se je raditega zaničeval.

»Ali ni več nobenega telegrama o gospodu Maxwellu?«

»Ne, včeraj sem bil v detektivni pisarni; nič ne morejo izvedeti, kje se gospod nahaja. Nekoč so mislili, da so ga našli, a ni bilo nič.«

»Tako, tako,« je ponavadi odvrnil major. »Veselilo bi me samo, če bi bil na Mabelini svatbi. Tako lepo bi bilo.«

»Prav res, gospod major! Jaz ne dvomim, da ga bosta gospodična Mabel in gospod Outram zelo pogrešala.«

In Freeman je premaknil stol z gospodom majorjem tako neznansko mirno, kakor bi bil posebljena resnica.

»Freeman, ne blebetejte mi budalo-stil!« je nato odgovoril major. »Ali sploh dvomite za majhen hipec, da ni gospodični Mabel in gospodu Outramu prav nič na tem, če je gospod Maxwell na svatbi ali pa če leži kje napol mrtev v kakšnem kerryjskem močvirju?«

»Za človeka kot sem jaz, gospod major, se ne spodobi govoriti o ljudeh, ki so višji od mene. Toda mislim sem, da Vam bo mogoče prijetno, če slišite, da se gospodična Mabel še vedno zanima za gospoda Maxwella.«

»Mislite? Bodite enkrat odkritosrčni! Ali verujete to zares?«

»Ne, gospod major. Jaz bi ne mogel trditi, da verujem. Če se gospod poslovi in pusti mlado damo samo ter se zanjo več ne zanima s takim ognjem, ki ga mlada dama s pravico pričakuje, potem tudi sam ne more nič pričakovati od nje.«

»Boba Maxwella mi je žal,« je zamišljeno dejal major.

»Tudi meni, kakor sploh nam vsem, gospod major.«

»Zakaj pa ravno Vam?«

»Ker je zapustil tako krasno deklico — hm — tako fino mlado damo. Toda tudi za gospodično Mabel nam je žal.«

»Gospodično Mabel? Zakaj vam bi naj bilo žal za gospodično Mabel?«

»Ker smo vsi radi imeli gospoda Maxwella in ker gospod Outram —«

Freeman je naenkrat umolknil.

»Kaj je z gospodom Outramom?« je ostro vprašal major.

»Prosim, oprostite; imena gospoda Outrama bi ne smel omeniti.«

»Prav res. Toda ker ste ga že imenovali — kaj ste hoteli reči o gospodu Outramu?«

»O, nič, gospod major, nič, gospod major. Služi se ne spodobi.«

»Nikar ne blebetejte, Freeman! Poznate me predobro in bi lahko vedeli, da na to nič ne dam. Kaj ste hoteli reči o gospodu Outramu?«

(Dalje.)

voditelj svojega voda, ki mu je bil vdan z dušo in s telesom, je vztrajal čez 2 mesca pri svojem polku, dokler mu ni sovražna svinčenka 10. avg. t. l. prestrigla niti življenja, ter ga za vedno rešila vsega gorja in bridkosti. Na usodni dan ob 2. uri pop. poroča še svoji materi, katero je ljubil nad vse, da se je dotedaj še srečno izognil sovražnim krogam ter da upa na srečen izid. A ob 4. uri pop. mu je ugasnilo mlado življenje.

Naslovil je še 2 vojno-poštni dopisnici na očeta in sestro, a dokončal ju ni. Njegov stotnijski poveljnik nadporočnik Zupančič je izpopolnil obe dopisnici ter jih doposlal starišem.

Veliko tirjaš, ti nebo, od našega naroda, a te žrtve naj nam vse doneso srečno bodočnost in zato blag spomin Tebi, dragi France, ki si padel v boju za to našo bodočnost. Obenem najglobokejše sožalje žalosti potrži rodbini. Bog naj vas tolaži!

† Janez Hrovat,

cerkovnik na Telčah, je bil ranjen na italijanskem bojišču v obe roki od šrapnela. Pripeljali so ga v bolnišnico usmiljenih bratov v Rudolfovo; lotil se ga je mrtvični krč, za katerim je tudi umrl. Rajnik je bil član Marijine družbe in tržiškega »Orla« ter neustrašen borilec za katoliška načela. Mnogo je žrtvoval za razširjanje katoliškega časopisja; radi njegove zasluge je romal marsikak brezverski časopis nazaj,

Kopelj na bojišču.

odkoder je prišel. Radi svojega prepričanja je moral mnogo prenesti, bil je celo dejansko napaden od nasprotnikov, da je malo manjkalo in postal bi bil mučenec katoliške misli. V boj je šel kot junak rekoč: »Storil bom svojo dolžnost in če padem, naj se zgodi volja božja.« Pa tudi umrl je kot junak; usmiljeni brat, ki mu je stregel, pripoveduje, da je videl še malo bolnikov tako potrpežljivo prenašati bolečine, kot jih je pokojnik. Škocijanski hribi so z njim precej izgubili. N. p. v m.!

šmartinske župnije v Rožni dolini pri Celju, da je nemila smrt pokosila prebлага mladeničane Janeza Kovača, p. d. Kozjakovega; bil je na južnem bojišču

† Janez Rahtel.

Zopet si je neizprosna smrt izbrala žrtev iz naše srede.

Dne 12. avgusta 1915. je umrl v okrajni hiralnici v Kolinu na češkem vrl katoli-

ranjen, kjer se je hrabro boril za cesarja in domovino. Dne 21. avgusta pa pride iz Črnoljca žalostno poročilo, da je blagemu mladeniču grenka smrt pretrgala nit življenja. Bil je v najlepši mladosti, star šele 26 let. Lepo je bilo njegovo življenje, zato

Izlet bolnih in ranjenih vojakov v bolnici Usmiljenih bratov v Kandiji.

Izlet k Sv. Roku, povodom 86. rojstnega dne Nj. Vel. cesarja Franca Jožefa I. (X Gospa dr. Segulova, podpredsednica podružnice Rdečega križa v Rudolfovem; XX prior Usmiljenih bratov pater Polykarp Vaupotič, katerih je posebna zasluga, da je izlet tako srečno uspel.

ški značaj, obče priljubljeni in spoštovani posestnik Janez Rahtel, vsled dobljenih ran na severnem bojišču, star 37 let. Glasom mrtvaškega lista je bil pokojni zadet od sovražne krogle v prsi, hrbet, prednjo ramo in levo nogo, čemur se je pridružilo še vnetje pljuč in močen črevesni katar; previden s sv. zakramenti, je vdano in mirno v Bogu zaspal. Pokojni zapušča žalujočo vdovo.

Blagor mu, ki se spočije,
v črni prsti v Bogu spi,
lepše solnce njemu sije,
lepša zarja rumeni.

M. F.

† Janez Kovač.

Milo so dne 22. avgusta naznanili zvonovi prelepe

je bila gotovo srečna tudi njegova smrt. Pokojni Anzek, kakor so mu rekali, je bil prijaznega značaja, zato so ga spoštovali in ljubili vsi, ki so ga poznali, posebno pa domači, katerim je bil pri vsakem delu krepka opora. Njegovega očeta, mater, brate in sestre naj tolaži mili Bog. Počivaj mirno, Janez dragi, in lahka Ti bodi zemljica kranjska!

† Ivan Mencej,

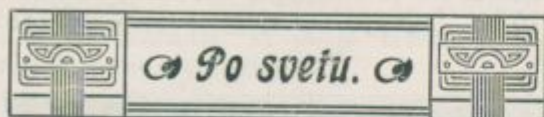
padel častne smrti za domovino pri Dragoni v Galiciji. Pokojni Ivan je bil rojen 16. grudna 1894. Bil je vrl vojak 17. pp. Ni mu bilo odločeno, da bi se vrnil v svojo drago domovino, kjer mu je tekla zibel. Objel in poljubil ga je smrtni angel, pretrgal mu je nit življenja dne 2. februarja.

Na tuji zemlji zdaj leži
ne znan, ne milovan;
ne križ, ne kamen ne stoji,
kjer on je pokopan.

Boji z ročnimi bombami.

Spavaj, dragi Ivan, v zemlji gališki, ki si jo močil s svojo krvjo za blagor domovine. Nam pa bodi tolažba, da se zopet vidimo nad zvezdami!

Svetovna vojska.

Boji na severu so se razvneli z največjo ljutostjo ob Seretu, kjer branijo Rusi zadnji košček zasedene Galicije. Utrjene postojanke branijo s silnimi množicami, ki so enkrat celo začele prodirati, a so jih zavezniške čete vrgle z mogočnim protisunkom nazaj. Naši so že prekoračili Seret. Na 90 kilometrov dolgi črti so se morali Rusi umakniti po ljutih in napornih bojih za Ikvo. Če pomislimo, da naše čete na jugu branijo območja že več kot tri mesece, moramo občudovati junaštvo naših borilcev na severu, ki zavzemajo območje za območjem v par dneh in branijo vpad Rusov v Galicijo ter od volhinjskega trdnjavskega trikota zavzele Dubno. Nemške čete

Dvino. Zdi se, da hočejo v velikem loku obkoliti Rigo, dalje na jugu prodirajo vse nemške vojne skupine po neumornih bojih dalje, od Pinska stoje samo 60 kilometrov. Kako resno smatrajo Rusi svoj položaj, govori dejstvo, da je sam car prevzel vrhovno poveljstvo nad svojimi armadami, najbrž zato, da bi odstranil kneza Nikolajeviča in pomagal drugim generalom do veljave. V koliko bo to Rusom hasnilo, bomo videli, eno je gotovo: naše zmagoslavne čete in njih poveljniki bodo storili ne samo, kar je njih dolžnost, temuč vse, kar bo v njihovi moči. Zmage ob Seretu v najkrajšem času so dokaz, da se ruska armada nahaja v zadnjih hipih, in le prečuden slučaj bi jo rešil. Število ujetnikov zadnjega tedna znaša čez 40.000 mož.

Italijani so pa kakor tisti berač, ki je pred vsakimi vrati potrkal in bil povsod tepen. Njegova priprava za ofenzivo se ni obnesla; kjer je potrkal na vrata naših postojank, je bil krvavo odbit. Važna sta bila tekom zadnjega časa dva napada, eden proti Sv. Martinu in drugi na Kreuzberg. Naše uradno poročilo pravi o strašnih izgubah Italijanov, ki spet ne morejo pokopati lastnih mrličev pred našimi postojankami. Kako mirno in zaupanja polno v lastno armado je naše ljudstvo, priča dejstvo, da so tik za fronto otvorene šole, v tolminskih gorah celo v takih krajih, kamor sega ob južnem vremenu z bojišča hud smrad. Ljudstvo je mirno, dela na polju; na gorah, na območjih stoje naše hrabre čete, nekatere že v snegu in viharju.

Na francoskem bojišču se sicer bijejo boji vsak dan, a brez vidnega uspeha; boji so samo krajevnega pomena, sovražnika stojita vedno v istih postojankah. Močan sunek so izvedli Francozi v Vogezih, a so bili povsod odbiti. Sovražno brodovje je obstreljevalo Ostende in Westende, ne da bi povzročilo vojaške škode. Zelo ljuto so se razvili spopadi letalcev, ki so na obeh straneh zahtevali občutnih žrtev.

Pri Dardanelah pričakujejo italijanske pomoči. Boji so se tekom zadnjega časa zelo razvneli ter so obema stranema prinesli nekaj uspehov. Delajo se načrti za velike izkrcevalne čete.

Na Balkanu se bije boj diplomatov; do zdaj so imela uspehe samo bolgarsko-turška pogajanja. Med ostalimi državami je toliko različnih potreb in zahtev, da se ne morejo dorazumeti.

Nemci so potopili spet velik parnik »Hesperian«. Napetost med Ameriko in Nemčijo zdaj tudi že ponehuje. Potopljen je bil razen drugih tudi veliki francoski parnik »Guatemala«.

Pesem dvoglavega orla.

Videl sem oblak — izobličil se je v dvoglavega orla,
razmahnil peruti in se nesel nad naše planine;
oči so žarele strele,
njegov glas je bil grom
in je sipal ogorčenja svete besede v nižine:

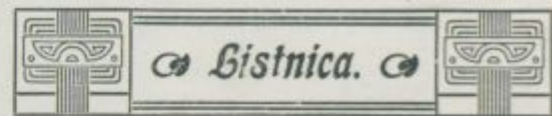
— Naš dom
ob Adriji sinji, ki Soča ji poje pesmi goriške
dežele,
ob Savi, ki Triglav — vtelesen ponos naš —
jo gleda,
ob Dravi, ki jo iz davnine pozdravlja naša
beseda,
iaz vladam in čujem!
Zahrbtno-kovarno
našemu nebu si vtisniti hotel zvezdo peterožarno,
da s štiriindvajsetim majem
bi zasvetila tem krajem — —
Ob Soči iz verolomnih umazanih rok jo iz-
kljujem

in jo ponesem z navdušenjem svojih armad
nad Pad;
tam povem pred polstoletnim zmagonosno padlim
junakom:

Uničen sovražnik je lakom,
za oholost, zahrbtnost je kaznovan.
Mir vam, nad domovino je nov, velik jasen
dan! — —

Videl sem dvoglavega orla, v žaru ognja sta
mu peruti blesteli
in pesem src, ki pod njima so bila, šumeli:
čez meje, čez meje,
po latorike, po nove, po sveže, po slavne trofeje!

(Ponatis iz Slovenca.) Dr. Jos. Lovrenčič.

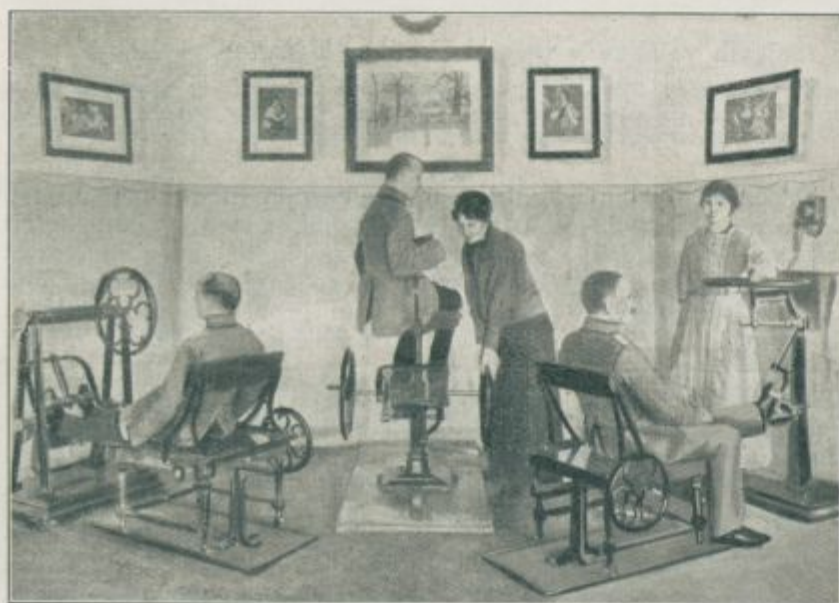
Prosimo uvaževanja! Zgodí se, da kdo vpošlje sliko in pripomni, naj se mu številka, v kateri je slika, dostavi v več iztisih; dostikrat pa uredništvo vsled obilnega dela pozabi izročiti naročilo upravnistvu, zato pišite, kar se tiče naročil, le upravnistvu, najbolje takrat, ko slika že izide v »Glasniku«.

Radí preogromnega dela v tiskarni ni bilo mogoče postaviti in natisniti kazala; v 4. številki izide prav gotovo. Prosimo, da nam častiti naročniki to zamudo z ozirom na težki čas blagohotno oprostite.

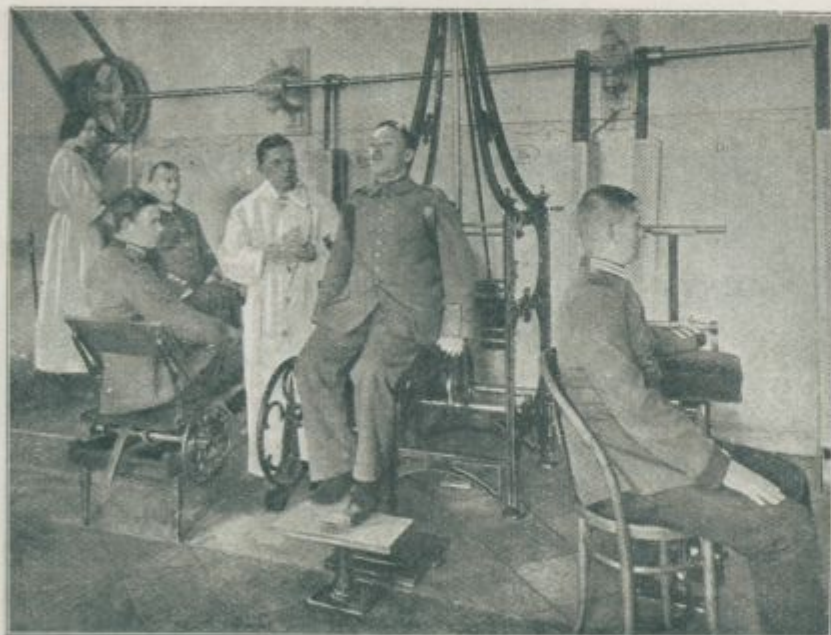
Fr. R. v R. Žal nam je, da soneta ne moremo priobčiti.

Velecenjenim naročnicam

moramo sporočiti veselo vest, da bomo začeli v kratkem času priobčevati slovenske narodne motive za vezene, ki so jih do sedaj pogrešale.

Skrb za ranjence. Pregibanje otrpnjenih mišic v nogah. Prvi si nateguje mišice v nogah, drugi dela kolesarske vaje, tretji kroži z otrpnjeno nogo.

Skrb za ranjence. Širjenje pljuč in globoko dihanje s pomočjo strojev po zaceljenju pljuč in prsnih mišic.

pod maršalom pl. Hindenburgom so zavzele Grodno, kjer so se vršili celo poulični boji. Na Kurskem so zavzele z naskokom območje pri Friedrichstadtu in prekoračile

Presenečenje na obeh straneh. Leta 1879. sta šli dve dami v preprostih oblekah ob zidu krasnega letovišnega parka švedskih kraljev. Izpazili sta bili majhna vratca in vstopili na vrt. Izprehajali sta se že deset minut, ko sta zapazili petdesetletnega moža, ki je obrezoval z vrtnarskimi škarpami rože.

»Hej, mož!« sta zavpili nanj.

»Slišite,« ga je ena vprašala, »ali Vam ni mogoče nama pokazati gradu? Zdi se, da je prazen; damo Vam bogato napitnino.«

»Prav rad, prav rad, spoštovani dami, kar za menoj, le za menoj!«

In razkazal jima je grad, ne da bi bil izpustil niti enega stolpa, niti sobe ali zanimivega stopnišča. V razločnem naglasu, ki so ga vajeni stari strežaji, jima je natančno razložil vsako zanimivost.

Mladi dami sta se laskavo izrazili o gradu in vprašali:

»Ali znate angleški?«

»Ne, moji gospodični. Rojen sem tu in znam dobro švedski.«

Ko sta odhajali, je ena vzela denarnico in vprašala: »Kaj smo Vam dolžni, gospod oskrbnik?«

»O, prav nič.«

»Kako prav nič?«

»Prosim, dovolite mi samo, da poljubim Vaše lepe roke.«

»Kako galanten oskrbnik ste!« sta se nasmejali. »Kako Vam je ime?«

»Ukradel si, lump; falot, kradeš kokoši!«

»O ne, gospod, hotel sem samo dokazati, da nas Angleži niso še sestradali, dokler hodijo kokoši še tako brezskrbno okoli.«

»Kralj Oskar II., moje velečenjene dame.«

Angležinji sta za hip osupnili, nato sta se globoko priklonili in dejali:

»Potemtakem naj dovoli Vaše Veličanstvo, da Vam izročiva pozdrave svoje matere, angleške kraljice Viktorije!«

Zaspani čuvaj. Nočni čuvaj je moral natančno vsako nočno uro z glasnim žvižgom. Krepelov Tone pa se je naveličal žvižganja, stisnil se je rajši v kak kotec in zadremal. To ni bilo čuječim meščanom prav in Tone se je moral zagovarjati pred očetom županom. Zakaj ne žvižga, kakor mu velevala služba in postava? — Krepelov je pojasnil, da ne spravi

več glasu iz svoje piščalke, ker mu je bil izpadel pred nekaj dnevi poslednji zob. — Župan je sklical sejo. Predlagal je mestnim očetom, da dobi nočni čuvaj glede na važnost svoje službe novo zobovje na mestne stroške. Po pregovarjanju nekaterih bolj varčnih mestnih očetov je vendar obveljal županov predlog, čuvaj je bil poslan na mestne stroške v glavno mesto, odkoder se je vrnil z lesketajočim se novim zobovjem in se predstavil županu. Večer nato je pričakoval župan znanega žvižga-

Rus v škripeih.

»Ali sanjam ali se res bližajo Avstrijci?«

»Grom in peklo, res so! Brž! Tako! Zdaj pa še pas, še pas...«

»Ojoj, ne morem z mesta. Vdam se, vdam se...«

nja. Toda odbila je deseta in enajsta ura in nič ni javilo, da izpolnjuje čuvaj svojo dolžnost. Vso noč je čul župan, a ni slišal vso noč čuvaja. Ogorčen ga je poklical rano v jutro in ga oštel. Krepelov Tone pa je zmigal: »Kaj pa morem? Zobar mi je strogo naročil, da moram sneti čez noč zobovje.«

Preljuba loterija. V neki fari je zadela ženska »na lot« in cele fare se je lotila loterijska bolezen. Kure in jajca so šle na reškonde. Župnik sliši o tem in sklone izpregovoriti resno besedo. In govoril je: Med drugim je povdarjal: »Ne mislite več na drugzega kakor na stavo. Čez dan mislite, katera bo prava, ponoči sanjate številke, zjutraj tečete k sosedu in vzklivate: »Ljuba sosed! Misli si, sanjala sem številke! 64 in 13! Te pridejo gotovo vun, dajmo, stavimo jih!« In potem je uganje, letanje v mesto, prodajanje najpotrebnejšega, prešči krulijo, otroci jočejo, ve pa sedite pri sanjski knjigi in ugibate, kaj prinese prvi ruf.« Župnik se je spotil v ognju svoje pravične jeze in gorečnosti in šel zadovoljno s prižnice, saj so ga poslušali s tako vnemo! Niti stara špela, ki je predremala navadno vso pridigo, niti ona ni zakinkala. Po maši je stopal župnik še vedno poln zadovoljstva iz cerkve v farovž. Stara špela je stala že pred farovžem, se je priklonila in vprašala: »Kaj ne, gospod župnik, da ste rekli 64 in 13? Kaka lepa amba-solo, te mora staviti vsa vas!«

Advokat in nebo. (Sicilijanska bajka.) Hudič si ni dal miru, dokler se mu ni posrečilo, da je podrl zid, ki loči peklo od nebes. Nebeščani so morali gledati pregrešnosti, ki jih počenjajo pogubljeni v peklu. Ogorčeni so se pritožili pri svetem Petru in ta je hitel s pritožbo h Gospodu. Gospod mu pravi: »Ako je podrl hudič zid, ga mora zopet sezidati.« Peter odgovori: »Gospod, on noče tega storiti.« — Gospod reče: »Pa vzemi dobrega advokata, ki naj napravi tožbo.« — Peter se ustraši: »Nehaj, Gospod! Na tak način bi zavozili.« — »Zakaj vendar?« se čudi Gospod. »Ako je hudič kriv, mora biti obsojen.« — »Je že res,« se popraska Peter, »ali noben advokat ne bi prevzel pravde za nas, ker nimamo nobenega advokata v nebesih, vsi so spodaj v peklu.«

Med umetniki. Angleški slikar Roberts in kritik Campbell sta bila prijatelja. Roberts je naslikal vrsto slik, od katerih je sodil, da so višek njegove zmožnosti in jih je poslal v razstavo, pričakuje navdušene pohvale kritikov. Bil je neprijetno presenečen, ko je bral namesto pohvale hudo grajo, ki je prišla izpod peresa njegovega prijatelja Campbella. Dan nato je dobil od prijatelja pismo: »Ljubi Roberts! Gotovo ste brali mojo kritiko, pa jaz upam, da ne bo motila ta malenkost najinega

prijateljstva.« — Roberts odgovori: »Ljubi Campbell! Kadar Vas srečam prvič, Vam razbijem nos. Upam pa, da ne bo motila taka malenkost odkritosti najinega prijateljstva.«

Ni razumel. Slavni komponist Händel se je bil ustavil za nekaj dni v mestu Chester, kjer je hotel peti za izkušnjo par pesmi. Vprašal je, ako je pri stolnici kak pevec, ki poje kar z not. Imenovali so mu korista Johnsona, ki je prišel v gostilnico, kjer se je bil nastanil Händel. Ali že pri prvih notah je pel Johnson »fovš« — ni šlo in ni šlo in pokvaril je ves zbor. Razljučen je planil Händel nanj, grmel je v peterih jezikih in vzklil nazadnje v popačeni angleščini: »Lažnivec, ali nisi rekel, da znaš peti po notah?« — »Seveda znam, gospod kapelnik, ali ne koj prvokrat,« mu je odgovoril korist.

Nevarna grožnja. Ko je bil kralj Alfonz XIII. majhen, je izražal večkrat čisto neizpolnjive želje in njegova guvernantka mu je naglašala večkrat, da je kraljeva dolžnost, da

Italijanska ofenziva:

»Težka pot, trnjava pot v Avstrijo.«

daje svojim podložnim zgled lepega obnašanja in skromnosti. Nekega dne je hotel kraljevič zopet nekaj podobnega kakor solnce z neba, guvernantka mu je kratkomalo odrekla, na kar je zapretil mali kralj: »Če ne dobim takoj tega,

kar si želim, ne bom odzdravljaj danes na izprehodu ljudem, ampak jim bom kazal jezik.»

»Koliko Angležev se bojuje s Francozi?« Tako je vprašal švicar francoskega generala. »Štirikrat sto tisoč,« odgovori general. — »Kako to? Saj čitamo vendar, da jih je osemkrat sto tisoč.« — »Vi imate prav in jaz tudi,« pojasni general, »štirikrat sto tisoč mož je namreč ves dan s tem zaposleno, da kuha drugim štirikrat sto tisoč čajev.«

Kri na nos. Namочи vato v razmočen ali v suh prah gabezeve korenine in zatakni sva-
lek v nos. Tako deluje tudi antipirinov prah,
če povaljaš vato v njem.

Bolezni v ledvicah in jetrih. Stolci
štiri pesti brinjevih jagod, prevri jih
na vinskem kislu, primešaj ržene moke,
da bo gost močnik, namaži za prst
debelo, dva prsta široko na platno
in naveži čez noč okrog pasu, zju-
traj izmij kožo z rožmarinovim čajem.

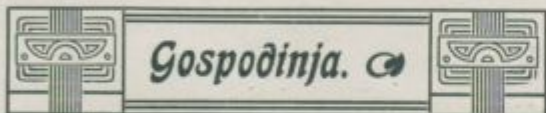
Pege in sprišči po čelu in bradi.
Namочи belega fižola v dobrem vin-
skem kislu, dokler se ne omeči koža
in se da odlupiti. Potem posuši je-
dro in stolci v možnarju v prah. Temu
primešaj ravno toliko mandeljnovih
lupin (Mandelkleie) in naredi vsak
večer iz žlice prahu in rečnice redko
kašo. To namaži zvečer na obraz in
odrgni, ko je stalo 8—10 minut.
Gotove čase ne sme ženska rabiti
tega prahu.

Huda mrzlica tresilka. Prevri
na $\frac{1}{4}$ l cvička pest sladkorja, neko-
liko muškatoevega cvetja in dve pe-
linovi peresi. Daj mrzličnemu, da iz-
pije gorko, ko ga trese ali ravno
pred napadom. Ponavlja nekaj dni
in mrzlica se ne bo vrnila. Posebno dobro
za stare ljudi.

Za nahod. Zmešaj 2-5 grama amiloforma
in 2-5 grama riževe moke in njuhaj tega par-
krat na dan.

Iz ust prihaja slab duh. Žveči večkrat
žbice (Zimmtelken). Skuhaj vinsko rutico na
vinu ali na vodi in pij zjutraj in zvečer.

Za giht ali udnico. Presno jajce deni v
četrtilitrskega kisa; ko je izjel kis lupino,
prilij osminko terpentina, stepi vse skupaj,
namaži na krpo in naveži na boleči kraj.

Krušnjak z jabolki. $\frac{1}{4}$ kg zribanega črnega
kruha zmešaj s 150 g stolčenega sladkorja in
žličko sladke skorje, namaži modlo nadebela
z maslom in obloži dno in strani na pest de-
bela s kruhom. Nato zriblji štiri velika sočna
jabolka, primešaj jim 60 g sladkorja, 45 g rozin,
žličko sladke skorje, pet raztepenih jajec in
žlico ruma. To stresi v modlo na vrh, natrosi
zopet ribanega kruha, obloži s kosčki suro-
vega masla, posuj s sladkorjem in peci dobre
pol ure.

Nova divjačina. Marsikaj se ne uživa pri
nas, kar se kupuje in išče drugod. Recimo
vrane! Kdo bi jih jedel pri nas? Gre neki
sluh, da je oskubil enkrat botrovega botra
praded vrano in spekel, ali je ni mogel po-
užiti. Od takrat je spekel samo še kak se-
stradan »landrovec« vrano, drugi pošten člo-
vek ne, saj je to, kakor bi jedel »ihaha«, kar
je tudi preklicano pri nas, ali kakor da bi
odrl in spekel mačka ali psa. Po svetu so pa

brihtni ljudje, ki znajo izkoristiti vsako stvar.
V nekem kraju na Francoskem so se bile na-
množile vrane. Hotelir, ki je bil dostikrat v
zadregi, ko so povpraševali gostje po prepe-
licah, kibičevih jajcih in podobnem, si je do-
mislil pravo misel. Vranina jajca je prodajal
za kibičeva, mlade vrane je pekkel namesto
prepelic. Nova divjačina je ugajala gostom,
le prekmalu so se zatrlje vrane tiste okolice.
Hotelir ni skubil vran, ampak jim je odril
kožo s perjem vred. Potem jim je navezal na
prsi kosček slanin, zalil z vodo, del para-
diža, žajbelja in gob — in pečenka je bila
slastna.

Chov-Chov. Razseci 12 zelenih paradižni-
kov, 6 zrelih, 6 čebulic, 3 glavice zelja, 12 ze-
lenih in 3 rdeče paprike, spravi sekljanje v
plateno vrečko, potrosi s pestjo soli in deni
vrečo čez noč v primerno veliko skledo. Drugi
dan poberi, kar se je nateklo iz vreče soka,

Starejši letniki:

„Pravim, pravim, brez nas ne bo nič, ne bo nič!“

iztisni rahloma vrečo, ne da bi jo ožemal, deni
sekljanje v glaziran lonec, stresi v lonec 3 kg
rjavega sladkorja, $\frac{1}{2}$ kg zribanega hrena, žlico
gorčičnega semena, žlico gorčične moke, žlico
muškatoevega cvetja in žlico zelenovega se-
mena, polij vse to z dobrim vinskim kisom
in kuhaj, dokler niso kosci kakor prozorni,
potem odstavi in spravi mrzlo v steklenke.
To je ameriška prideva k mesnim jedilom,
omakam in drugim.

Catschup iz grozdja. 5 kg grozdja kuhaj
10 minut, pretlači, v sok deni $2\frac{1}{2}$ kg sladkorja,
 $\frac{1}{4}$ litra dobrega kisa, žlico žbic, žlico sladke
skorje, pol žlice popra, kuhaj eno uro, zlij v
steklenice, zaveži in zamaži.

Nezrele paradižnike operi, obriši in deni
na rešet, da se posuše popolnoma, potem jih
zloži v glinasto ali stekleno posodo, zlij nanje
pol belega vina, pol vinskega kisa, zaveži jih
s čistim robcem in pokrij z deščico, obteženo
s kamnjem. Kadar jih rabiš, jih namoči prej
malo v vodi, če je potreba.

Kompot iz nezrelih paradižnikov. Prevri
sad malo na osoljenem kropu, odcedi in po-
suši, kuhaj na žlici vode sladkor, 400 g na
 $\frac{1}{2}$ kg sadu, deni vanj sveže ali posušene in
namočene razsekljane pomarančne lupine; ko
se je jel sladkor gostiti, stresi paradižnike
vanj, kuhaj $\frac{3}{4}$ ure, naloži v posode, zalij z
lojem ali z rumom in zaveži.

Zreli paradižniki v kislu. Lepe paradiž-
nike nabodi od zgoraj z iglo in zloži polagoma
po sklednem robu, da izteče malo vode iz
njih, vodo spravi v pokriti posodi. Ko so tako
stali par ur, jih naloži v široke steklenke ali
glinaste vrče, na vsako vrsto natrosi malo soli.
Tako naj stoje tri dni, potem skuha, kolikor
je treba, kisa, deni na liter 15 g poprovih zrn,
10 g žbic in žlico gorčičnega semena in vodo,

ki je stekla iz paradižnikov, pusti ohladiti in
zlij mrzlo na paradižnike, zaveži z pergament-
nim popirjem in shrani na hladnem.

Stroji pomoč v zdravilstvu. Nekdo je iz-
umil toplomer, ki registruje sam sebe in je v
zvezi z električnim zvoncec. Toplomer se na-
stavi v pod pazduho vročničnega, ako narašča
vročina, se oglasi zvonček in prikliče strež-
nico. — Dr. Labord, član pariške zdravstvene
akademije, je napravil majhen električni stroj,
ki pomaga priklicati ponesrečence v življenje.
Majhna pinceta se pričvrsti na jezik in ta po-
teguje v enakomernih presledkih jezik vun.
S tem strojem so obudili ljudi, katerih niso
oživile ne gorčične kopeli, ne ribanje, ne
umetno vdihovanje zraka. — Stroj, ki šiva
rane, je izum dr. Michela. Stroj šiva hitreje
kakor človeška roka in ne napravlja pri šiva-
nju bolečin. To je nekaka sprava, v kateri je
cela vrsta zob in zapon iz niklja, ki so po-
dobni onim, ki držijo ogle zabojčkov iz le-
penke. S pinceto se spravi v tek stroj, ki na-
redi do 25 vbodov v minuti. Zobje so zaokro-
ženi, zato ne predro spodnje kožne plasti. —
Dr. Coackley si je umislil stroj, ki oživlja de-
lovanje opešane srčne mišice. To je okrog
18 cm dolga votla igla, ki jo poganja električni
motor, igla se potisne lahko v srce in vbrizgne
potem toplo solno raztopino, s čimer se po-
daljša in ohrani življenje. — Dr. Cordier je
napravil temu podoben stroj, ki je namenjen
za zdravljenje živčnih bolezni. To je vbriz-
galnica, kakor se rabi podobna za morfij, samo
da bi uvajala ta vbrizgalnica pod kožo na-
mesto drugega zdravila zrak. Po vbrizganju
se naredi mehur, nato se gnete boleče mesto.
Bolečine v kolkih, trganje in druge neuralgične
bolečine ponehajo hitro po tem ravnanju. So
tudi električni stroji, ki pomagajo za glavobol
in druge bolečine, stroji za gnetenje ali masi-
ranje. Tak stroj pregnete jetra in prežene
tako hude bolečine, katere povzroči neredni
odtok žolča. — Poletnega nahoda se ubrani
zdaj lahko s ploščico, ki se vtakne v nos in
brani tako, da bi prišel v pljuča in v nos
cvetni prah rastlin, ki povzročajo poletni na-
hod. — Za nespečnost je stroj, ki požene elek-
trični tok po životu bolnikovem. Ta tok se
prekine dvestokrat v sekundi, kar je vzrok
njegovega učinka. Kdor je izpostavljen do-
volj dolgo temu toku, zaspi, je omamljen in
ne čuti več nikake bolečine.

Knjigoveznica Katol. tiskovnega društva v Ljubljani, Ko- pitarjeva ulica 6

se priporoča za vsako-
vrstna knjigoveška dela
Krajevni znaki za „Orle“,
kokarde in pentlje z napisi
za društva se izgotavljajo
v najkrajšem času
po zmernih cenah.

Katoliška
tiskarna
II. nadstr.

Črtanje in vezanje vsakovrstnih poslovnih knjig

Tiska in izdaja Katoliška tiskarna v Ljubljani.
Odgovorni urednik Josip Klovár.